

УДК 332.142:[339.923:061.1](439)

М. Гало, Л. Алмаші

Регіональна політика розвитку Угорщини та її реалізація в рамках програм Європейського Союзу

Розглянуті питання вирівнювання розвитку регіонів Угорщини, а саме децентралізація, зменшення рівня відставання між окремими регіонами, забезпечення суспільству рівних шансів існування та розвитку, стимулювання залучення прямих іноземних інвестицій в економічно відсталі східні регіони. Проаналізовано план розвитку Нової Угорщини в близькій перспективі, в якому домінація Будапешта повинна знижуватися.

Ключові слова: регіональна політика, децентралізація, іноземні інвестиції.

Ключовим словом терміна «регіональна політика» є слово *cohesion* – консолідація, що означає зменшення регіональних диспропорцій. Тому найважливішою метою, що визначена Європейським Союзом, є вирівнювання територіального розвитку, або підйом економічного і соціального рівня відсталих регіонів. Європейська регіональна та соціальна політика визначає два основні напрямки, за якими має здійснюватися консолідація. Для цього у бюджеті ЄС передбачено фінансування в сумі 347 млрд. євро на період 2007-2013 рр. По-перше, це збільшення конкурентоспроможності відсталих регіонів, по-друге, посилення та гармонізація стану підприємництва. Європейський Союз спрямовує фінансові ресурси на збільшення конкурентоспроможності на основі створення сучасної інфраструктури, підвищення кваліфікаційного рівня трудових ресурсів, запровадження інновацій [1, с. 4].

Питанню вирівнювання розвитку регіонів економічна наука в усі часи надавала великого значення. Нерівномірний стан розвитку окремих територій, високий рівень поляризації має місце не тільки в світових вимірах, але й в більшості країн та їх регіонах. Дослідження територіальних поляризацій розпочалося ще в 1950-і роки, і з того часу з'явилась не одна модель оптимізації регіонального розвитку. Наприклад, вчені Gunnar Myrdal, Paul Krugman визнають подальше збереження нерівномірності розвитку окремих територій та зростання різниці між ними. Друга група дослідників – Rostow, Friedman, Richardson вважає, що вирівнювання відбувалося спонтанно шляхом ринкових механізмів. Абсолютно інша думка відомих економістів – Perroux, Paelnick, Pottier, Boudeville, які виступають за активну політику держави в цих питаннях. Особливі зміни відбулися в оцінці моделей в 70-80-х роках – Wallersteint, Friedman, Dicken, Haggett – серед відомих авторів. Теоретики в галузі глобалізації – Scott, Hamilton, Dicken – відкрили нові перспективи для формування регіональної політики в Угорщині після зміни політичної системи в 90-х роках. Серед угорських дослідників слід назвати такі прізвища: Nemes-Nagy, Németh, Farkas, Dusek, Baranyi, Berényi, Pál, Enyedi, Lengyel.

Ще за декілька років до зміни політичного курсу виникло питання щодо необхідності реформування політики територіального розвитку країни, а саме проведення децентралізації коштів на розвиток регіонів. Після багаторічної підготовчої роботи в 1966 р. парламент країни прийняв Закон про розвиток регіонів (1996. XXI),

© М. Гало, Л. Алмаші, 2011.

Рис. 1. Области та регіони Угорщини

який серед інших важливіших цілей виділяв три основні: децентралізація, зменшення рівня відставання між окремими регіонами, забезпечення суспільству рівних шансів існування та розвитку. В 1999 р. були внесені зміни до закону, які передбачали створення агентств регіонального розвитку в семи планово-статистичних регіонах:

Прийнята в 2005 р. Концепція територіального розвитку країни (надалі КТРК), визначила полюсні міста (полюси розвитку), які не були адміністративними центрами регіонів, але з точки зору розвитку територій мали велике значення. Згідно з Планом розвитку Нової Угорщини в близькій перспективі домінація Будапешта повинна зменшуватися, а міста-полюси розвитку (Дебрецен) будуть змінюватися [2, с. 30-33].

За половину строку бюджетного періоду (2007-2013) Угорщина вже використала 46,3% запланованих коштів для фінансування конкретних проектів. Агентство Регіонального Розвитку (надалі АРР) вважає, що лише в 2015 р. можна буде зробити висновки, в яких співвідношеннях були використанні кошти, тому що тільки після 2013 р. протягом двох років у нових країн – членів ЄС буде можливість використати виділенні кошти. На думку керівництва АРР, Угорщина займає найвищу позицію серед країн, що отримали фінансову допомогу. Однак з погляду на формування валового регіонального продукту в різних регіонах Угорщини з 2000 р. практично не змінилось розходження між регіонами, не вдалося зменшити великий вплив Будапешта [3, с. 250-261].

Світова фінансова криза спричинила спад обсягу валового внутрішнього продукту в 2009 р. на 6,7%, але в 2010 р. і вже спостерігався його зростання на 1,2%, в 2011 р. і очікується ріст 3,2% [4].

Одним із найточніших індикаторів, що відображає різницю в соціально-економічному розвитку територій, є показник ВВП на душу населення (табл. 1) [5]. Проаналізувавши дані за період 1996-1998 рр. в розрізі регіонів, чітко бачимо, що триває тенденція розвитку центрального регіону. Лише в чотирьох областях країни (північний та західний задунайський регіони) відбулося помітне зростання. Так, в області Комаром-Естергом воно становило 13,9%. При цьому в Північно- та Південноалфолдському регіонах відбулося абсолютне зниження, так що й після двадцяти років вони залишаються найвідсталішими регіонами країни. Таку нерівномірність у розвитку регіонів на прикордонних периферіях деякі вчені-аналітики пояснюють зовнішніми та внутрішніми факторами впливу. Так, значний підйом відбувся у прикордонних із країнами Шенгенської зони територіях завдяки залученню прямих іноземних інвестицій та розвитку вигідних торговельних зв'язків.

Таблиця 1

Внутрішній валовий продукт (ВВП) на душу населення в розрізі регіонів Угорщини (у % до середнього рівня по країні) у 2006-2008 рр.

Регіони	1996	2006	2007	2008 р	2008 р. в % до 1996
Центральний регіон	146,2	166,5	166,1	166,0	+19,7
Центральнозадунайський	92,1	90,0	92,1	90,0	- 3,5
Західнозадунайський	105,0	99,9	97,5	97,3	- 7,6
Південнозадунайський	80,3	67,4	67,9	68,5	- 8,7
Північноугорський	68,9	63,7	63,5	61,6	- 7,1
Північноалфолдський	71,4	62,9	62,4	62,2	- 8,8
Південноалфолдський	82,9	66,2	65,6	66,9	-15,3

* За даними KSH (Центральне статистичне управління).

Таблиця 2

Населення регіонів та його господарська активність у 2008-2009 рр.

Регіони	Населення регіону (тис. осіб)	Кількість зайнятих (тис. осіб)		Кількість безробітних (тис. осіб)		Кількість безробітних (тис. осіб)/	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009
Центральний регіон	2897	1246,9	1225	60,2	87,4	4,6	6,7
Центральнозадунайський	1105	459,4	433,0	28,4	44,3	5,8	9,3
Західнозадунайський	998	424,7	406,3	22,1	38,5	4,9	8,7
Південнозадунайський	960	335,5	335,6	38,6	41,8	10,3	11,1
Північноугорський	1237	410,2	393,3	63,3	71,0	13,4	15,3
Північноалфолдський	1514	513,1	486,2	69,7	81,1	12,0	14,3
Південноалфолдський	1335	489,6	471,3	46,9	56,2	8,7	10,7
Усього	10045	3879,4	3751,3	329,2	420,3	7,8	10,1

* За даними KSH (Центральне статистичне управління).

Ріст ВВП в 2010 р. відбувся значною мірою завдяки росту обсягів виробництва продукції промислового, сільського господарства і будівництва (разом 4%), що забезпечило зростання ВВП на 1,1%. Якщо порівняти валовий дохід на душу населення із середнім показником по Європейському Союзу, то лише в Центральному регіоні він є вищим на 10%. При цьому в Західнозадунайському регіоні він становив лише 75% європейського показника, а в чотирьох найменш розвинених регіонах – усього 40% [4].

Якщо проаналізувати, в яких галузях економіки створюється ВВП, то в цілому по країні дві третини його забезпечують галузі надання послуг, а в Центральному регіоні країни – 77% (торгівля, фінансові та економічні послуги, торгівля нерухомістю, телекомунікаційні, постачальні та інші послуги). Промисловість та будівництво забезпечує 22% ВВП, а сільське господарство – менше 1%. У двох задунайських регіонах питома вага промисловості є вищою, ніж у цілому по країні завдяки автобудівництву (Дьор-Мошон-Шопрон, Комаром-Естергом, Фейер). Навпаки, в менш розвинених регіонах питома вага сільського господарства у формуванні ВВП є вищою (10-12%) (Північно- і Південноалфолдський та Південнозадунайський регіони) [35].

У період фінансової кризи Угорщина не стала винятком серед багатьох країн, де відбувся різкий ріст рівня безробіття. Так, за період з 2007 р. він зріс з 7,8% до 11,1% на початку 2011 р. В 2010 р. змінилися і регіональні показники, хоча співвідношення їх не змінилося. Найбільші зміни відбулися в Центральнозадунайському та Західнозадунайському регіонах (рівень безробіття там зріс майже вдвічі), де найбільша чисельність у країні зайнятих у промисловому виробництві і відповідно найвищий процент зайнятих. При цьому лідерами за показниками безробіття і надалі залишаються Північноугорський та Північноалфолдський регіони, де цей рівень становить 15,3% і 14,35% [5].

Кількість зайнятих у національній економіці країни набрала тенденцію до зниження в останні п'ять років. Так, серед зайнятих віком від 15 до 74 років за останні роки вона скоротилась майже на 200 тис. осіб, і процент зайнятих становить у середньому по країні 50% (при середній у країнах членів ЄС – 65%). Найвищий рівень зайнятості в розвинених регіонах (Центральному, Центральному- і За-

хіднозадунайському регіонах – 58%), тоді як в алфолдських регіонах – 43-45%). Також відрізняються між собою і середні доходи населення в окремих регіонах, що пояснюється галузевою структурою їх економіки. Доходи працюючого в торгівлі, будівництві, промисловості в Центральному регіоні майже вдвічі перевищують доходи працюючого в тій самій галузі в північних або алфолдських регіонах. Прийнятий план Сейла Калмана (прізвище колишнього прем'єр-міністра) передбачає протягом 10 років створити один мільйон нових робочих місць, тобто щорічно створювати 100 тисяч робочих місць.

Незважаючи на початок світової фінансової кризи, показники промислового виробництва в 2008 р. зменшилися в цілому по країні лише на 2,5%, але в 2009 р. спад становив уже 17,7% (востаннє такий спад спостерігався в Угорщині в 1991 р.) (табл. 3).

Якщо проаналізувати спад обсягів виробництва за галузями, то найбільше їх зменшення відбулося у переробній галузі, а саме в автобудуванні (спад 30%). У регіональному розрізі найбільший спад відбувся в Центральнотрадиційно Західнозадунайському та Західнозадунайському регіонах (біля 25%), де розміщені великі підприємства (Opel, Audi, Suzuki). В енергетичній та гірничодобувній промисловості спад становив понад 11%, а в електронній, оптичній промисловості він був ще більшим – 14.6%. Найменший спад спостерігався в Північноалфолдському регіоні, де виробництво промислової продукції на душу населення вдвічі менше середнього показника по країні [6, с. 56-88].

Традиційно Центральнотрадиційно Західнозадунайський та Західнозадунайський регіони вважаються промислово розвиненими (там обсяг виробництва на душу населення становив у 2010 р. у форинтах відповідно 4 328 млн. і 3 240 млн.). Позитивом було зростання обсягів промислового виробництва в цілому по країні в тому ж році на понад 13%.

Загальна кількість підприємств, зареєстрованих у Центрального регіоні, у понад два рази перевищує кількість суб'єктів в алфолдських регіонах (табл. 4). Таке

Таблиця 3

Розвиток промислового виробництва в регіонах країни в 2008-2010 рр.**

Регіони	Обсяг виробництва 2008 р. (млрд. дол.)	Обсяг виробництва 2009 р. (млрд. дол.)	Обсяг виробництва 2010 р. (млрд. дол.)	2008 р. в % до 2007 р.	2009 р. в % до 2008 р.	2010 р. в % до 2009 р.	Виробництво на душу населення (млрд. дол.) в 2010 р.
Центральний	27,493	24,535	25,323	99,7	90,4	111,4	8,742
Центральнотрадиційно Західнозадунайський	30,097	23,953	22,922	93,6	74,4	104,6	20,743
Західнозадунайський	18,315	14,582	15,497	99,8	75,2	115,8	15,528
Південнотрадиційно Західнозадунайський	5,326	4,609	4,976	100,8	84,8	113,6	5,181
Північноугорський	12,700	10,404	11,684	94,5	80,4	118,0	9,442
Північноалфолдський	10,920	10,316	10,349	97,6	92,6	109,6	6,834
Південноалфолдський	7,999	7,124	7,144	94,8	89,5	107,4	5,349
Усього	112,850	95,523	97,895	95,5	84,7	113,7	9,753

* Середньорічний валютний курс форинта до долара: в 2008 р. 1 дол. США становив 187,91, в 2009 р. – 188,07, 2010 р. – 208,65 форинті.

** За даними KSH (Центральне статистичне управління).

Таблиця 4

Кількість суб'єктів підприємництва, зареєстрованих в окремих регіонах Угорщини у 2007-2009 рр.

Регіони	2007	2008	2009
Центральний	514 592	549 631	561 674
Центральнозадунайський	129 290	148 797	152 273
Західнозадунайський	126 218	154 958	159 768
Південнозадунайський	116 506	145 501	150 629
Північноугорський	111 006	146 109	150 569
Північноалфолдський	140 125	242 888	251 967
Південноалфолдський	142 646	233 798	240 120
Усього	1 282 342	1 624 223	1 670 328

* За даними KSH (Центральне статистичне управління).

саме співвідношення спостерігається при аналізі кількості підприємств з іноземними інвестиціями. З 26 266 таких підприємств 70,2% розташовані в Центральному регіоні (Будапешт), ще 15% – у двох розвинених Центральньо- і Західнозадунайському регіонах, а на решту чотири регіони припадає лише 15%. Прямі іноземні інвестиції сприяють розвитку регіонів, їх загальна сума в країні становить понад 65 млрд. євро, підприємства з іноземними інвестиціями забезпечують майже 80% експорту країни. В середньому на душу населення припадає 6500 євро. В розрізі регіонів це виглядає таким чином: у Центральному регіоні ця сума становить 14 724 євро, в Центральньо- і Західнозадунайських регіонах – 6 380 євро, а в алфолдських регіонах на душу населення припадає лише 1 390 євро, або в десять разів менше, ніж у центральному регіоні. Слід зазначити, що в 2007-2008 рр. темпи залучення іноземного капіталу у відсталі регіони становили 15-16%, тобто більше середнього приросту по країні. Однак у 2009 р. відбувся незначний відтік капіталу з цих регіонів. У центральні регіони мав місце приплив капіталу і в роки кризи. Останнім часом уряд країни вживає дійових заходів щодо стимулювання залучення прямих іноземних інвестицій у східні регіони. Вже запрацювало нове підприємство в Mercedes в Кечкеметі (тут субвенції уряду на створення одного робочого місця становили 7 млн. фор.). Триває обговорення 15 нових інвестиційних проектів в автобудуванні, сфері послуг, енергетиці, які забезпечать створення 7000 нових робочих місць. Уряд хоче змінити політику підтримки прямих іноземних інвестицій з метою зменшення розриву економічного розвитку між регіонами, обіцяє підтримку інвесторам, які будуть працювати в кооперації з місцевими малими та середніми підприємствами.

За рівнем розвитку інфраструктури Угорщину можна віднести до країн від середнього до вищого рівня розвитку цієї галузі. Найважливіші сектори інфраструктури – транспортна мережа та мережа очисних споруд. За останні роки високими темпами відбувалося будівництво автобанів. Збудована в 2007 р. довжиною 858 км М1 та М5 поєднала західний кордон з північним, М7 – країну з Словенією та Хорватією, М3 до Дебрецена та Ниредьхази відіграла велику роль у стимулюванні розвитку Північноугорського та Північноалфолдського регіонів. Мережа довжиною у понад 31 тис. км високоякісних доріг забезпечує досягнення будь-якого регіону. Це не означає, що всі проблеми подолані. Продовжує дошкуляти велика завантаженість доріг, не вистачає мостів через Тису та Дунай, недостатньо використовуються найдешевші водні шляхи, зношені залізниці, що ви-

магає реконструкції як шляхів, так і їх складу (на сьогодні вже ведуться переговори з китайськими інвесторами щодо повної реконструкції залізниці).

За рівнем розвитку інфраструктури розрізняються п'ять регіонів. Найбільш розвинений Центральний, динамічно розвивається Західнозадунайський регіон, де М1 поєднує країну з Австрією та Словаччиною. Кризовими з економічної точки зору є території Центральнозадунайського регіону (Сіо, Озд, Задьва), де зупинили роботу промислові підприємства, шахти. Розвиток інфраструктури сприяє розвитку туризму. Угорщина може похвалитися термальними басейнами та купелями, озерами Балатон, Веленсе, але є й інший приклад, коли через недостатність інфраструктури гальмується розвиток туризму в горах Земплін, на узбережжі Тиси, Новграда, Холмогор.

Сільське господарство. Відомо, що основним засобом ведення сільського господарства є земля. Площа сільськогосподарських угідь становить біля 6 мільйонів гектарів (62% всієї території країни, з яких 78% обробляється), біля 17% – це луки, 5% – сади.

Найбільша територія орних угідь розташована у двох алфолдських регіонах, найбільша площа лук – в алфолдських регіонах та Північноугорському регіоні, садів – у Північноалфолдському регіоні, а виноградників – у Південноалфолдському регіоні.

Найважливішою зерновою культурою є пшениця, обсяги виробництва якої останніми роками помітно зменшуються практично в усіх регіонах, але найбільший спад спостерігався в двох алфолдських регіонах (табл. 4). Така ж тенденція має місце і у вирощуванні таких культур, як кукурудза, соняшник, цукровий буряк. Це пов'язано в першу чергу з несприятливими погодними умовами – весняними паводками, літньою посухою, але не можна не зауважити впливу на обмеження обсягів нормативів ЄС. Зрозуміло, що обмеження обсягів виробництва вирощування зернових культур негативно вплинуло на формування цін на продовольчі продукти та корми.

Протягом останніх трьох років практично незмінним залишається поголів'я тварин, за винятком поголів'я свиней та птиці (тут спостерігається зменшення, особливо в Центральному та Західнозадунайському регіонах). Ріст птиці відбувається в основному в північноугорському, північноалфолдському та південнозадунайському регіонах. Значна питома вага у виробництві продукції тваринництва також належить двом алфолдським регіонам.

Як уже зазначалося, одним із найважливіших завдань Європейського Союзу є конвергенція економічно відсталих територій. Наприкінці 80-х років було здійснено розмежування коштів підтримки за галузями, а на початку 90-х років почала діяти програму LEADER (Liasion Entre Actions pour le Development de Economie Rurale – Заходи з економічного розвитку периферій). З одного боку, розвиток периферій можна регулювати за допомогою підтримки сільськогосподарського виробництва, а з другого боку – статистичні дані свідчать про те, що чисельність зайнятих в аграрній сфері Угорщини поступово знижується, і в подальшому зростання не очікується. У зв'язку з цим дуже важливою є підтримка не тільки сільськогосподарської діяльності, але й інших видів підприємництва в таких напрямках, як розширення сфери надання послуг, залучення інформаційних та комунікаційних технологій [1].

Програма LEADER в порядку експерименту розпочалась в Угорщині ще в 2001 р., і вже реалізуються її чотири стадії (табл. 5). Дані таблиці свідчать, що найбільш заселені периферійні регіони країни направили найбільшу кількість проектів з найбільшою сумою фінансування. З передбачених обсягів фінансуван-

Таблиця 5

Обсяги виробництва деяких основних видів
рослинницької продукції в 2009-2010 рр. (тис. тонн)

Регіони	Пшениця		Кукурудза		Соняшник	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Центральний	202	206	329	319	67	67
Центральнозадунайський	507	526	979	1017	121	132
Західнозадунайський	548	545	791	875	73	81
Південнозадунайський	614	761	2106	2102	130	169
Північноугорський	418	479	278	234	136	173
Північноалфолдський	625	810	1096	1569	245	368
Південноалфолдський	851	1068	1388	1424	216	268
Усього	3764	4395	6967	7543	988	1259

* За даними KSH (Центральне статистичне управління).

ня в Північноалфолдському регіоні на душу населення припадає 24 тис. фор., в Південноалфолдському – 18 тис. фор. Реалізація стратегії регіонального розвитку відповідно до програми LEADER посилить економіку периферій, впевненість їх населення у своїх силах, покращить якість життя [7, с. 12].

Одним із найважливіших завдань, що поставив перед собою уряд, є стимулювання залучення прямих іноземних інвестицій в економічно відсталі східні регіони, щоб зменшивши концентрацію іноземного капіталу в центральному та західних регіонах. Очікують прямі іноземні інвестиції 10-15 великих автомобільних компаній (серед них Opel, Audi), що приблизно на 20% збільшить кількість зайнятих у цій галузі. В разі надходження таких інвестицій уряд гарантує виділення державних субсидій в розмірі 6-7 млн. фор. на одне нове робоче місце, але за умови розміщення виробництв в східних регіонах країни та тісній кооперації з угорськими підприємницькими структурами (постачальниками). Таким чином, це стане наглядним прикладом того, як уряд через механізм виділення державних дотацій прагне зменшити розрив у рівні соціально-економічного розвитку регіонів.

Угорщина, як і всі країни – члени ЄС розробила й подала на розгляд у Європейську Комісію так звану Конвергенційну програму на період 2011-2015 рр.

Таблиця 6

Найважливіші показники програми ÚMVP LEADER (2007-2013)

Регіони	Регіональні групи	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Кількість поданих проектів	Сума необхідної дотації (млн. фор.)
Центральний регіон	7	107	284 619	285	5 896
Центральнозадунайський	14	389	55 926	594	11 304
Західнозадунайський	13	646	518 060	847	13 675
Південнозадунайський	15	647	539 438	1 067	17 040
Північноугорський	16	596	744 502	1 065	21 692
Північноалфолдський	17	382	1 020 290	1 103	24 629
Південноалфолдський	14	252	789 487	775	14 201
Усього	96	3 019	4 456 292	5 736	108 737

* За даними KSH (Центральне статистичне управління).

Програма передбачає динамічний ріст ВВП, зменшення дефіциту державного бюджету до 3% (норма), державного боргу до 64%, рівня безробіття до 8,7%. Якщо цю програму буде реалізовано, то з'явиться перспектива у 2017-2019 рр. приєднатися до єврозони, що також буде новим поштовхом для конвергенції територій.

Слід також зазначити, що прийнятий план розвитку країни на 2011-2014 рр. під назвою «Новий План Сечені» передбачає також фінансування суб'єктів господарювання у розмірі 7 000 млрд. фор. Визначено пріоритети, на які можна буде отримувати фінансові ресурси (зрозуміло, лише на конкурсних умовах). Мова не йде про виділення кредитів, а про виділення коштів без повернення. Серед пріоритетів визначені, в першу чергу, інноваційні проекти, проекти зі створення нових робочих місць, розвитку енергетичної галузі, транспорту, а також периферійних регіонів та сільського господарства [8].

Список використаних джерел

1. Ezkurra R, Gil C, Pascual P. Regional bipolarization. The case of European Union. International Journal of Urban and Regional Research. 2005. 4.
2. Fehér A., Czibalmos R., Kovács Gy. Birtok koncentráció, foglalkoztatás diverzifikáció és multifunkcionalitás. Gazdálkodás. 2010. 54.évfolyam.3.
3. Дюрічку К. Перспективи соціально-економічного розвитку Угорщини / К. Дюрічку, Л. Алмаши // Регіональна економіка. – 2007. – № 1. – С. 250-261.
4. KSH, 2007, 2008, 2009 éves jelentés.
5. Szalaiiné Homola Andrea. Észak-magyarországi tükrő, 2007-2009. Területi statisztika. 2010.2.szám. // Регіональна Економіка. 2007, 1, с. 250-261.
6. Malakucziné Póka Marjia. A gazdasági fejlődés különbségei Magyarországon. KSH.2008.
7. Kozmáné Petrilla Gréta. Az Alföld nagyrégió társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségeinek vizsgálata. Nyeregyházi Főiskola. Közlemények. 2010.2.szám.
8. Új Széchenyi Terv: a csodás 7000 milliárd. Piace and Profi. Budapest. 2011.01.14.

Гало М., Алмаши Л. Региональная политика развития Венгрии и ее реализация в рамках программ Европейского Союза.

Рассмотрены вопросы выравнивания развития регионов Венгрии, а именно децентрализация, уменьшение уровня отставания между отдельными регионами, обеспечение обществу равных шансов существования и развития, стимулирование привлечения прямых иностранных инвестиций в экономически отсталые восточные регионы. Проанализирован план развития Новой Венгрии в близкой перспективе, в которой доминанция Будапешта должна снижаться.

Ключевые слова: региональная политика, децентрализация, иностранные инвестиции.

Halo M., Almashi L. Regional Development Policy in Hungary and its Implementation in the Framework of Programme of the European Union.

The issues of the regional development alignment of Hungarian regions, namely decentralization, reducing of the lag between separate regions, providing the publicity with equal chances of existence and development as well as foreign direct investment attraction to economically depressed eastern regions are outlined. The development plan of the New Hungary for the nearest future, in which Budapest domination should be declined, is analyzed.

Keywords: regional policy, decentralization, foreign investment.

Надійшло 10.05.2011 р.